

Co ovlivňuje náš pohled na migraci?

Vzdělávací cíl: Žáci se prostřednictvím konfrontace statistik vyhledávání na internetu a fotografií klíčových událostí tzv. evropské migrační krize zamýšlí nad tím, co ovlivňuje zájem o historická témata. Cvičení rozvíjí mediální i historickou gramotnost.

Klíčová slova: problémy současného světa, migrace, dobové perspektivy, porovnáváme prameny

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ GRAFŮ (5 min.)

Prohlížení grafu internetového vyhledávání s pomocí lupy.

Žáci se seznamují s četností vyhledávání slova „uprchlíci“ na internetu v letech 2011–2021.

Zdrojem dat je aplikace Google Trends, která poskytuje data o vyhledávání skrze internetový vyhledávač Google.

Zobrazené hodnoty jsou relativní. Tedy hodnota 100 znamená nejvyšší popularitu výrazu za sledované období.

2 FORMULOVÁNÍ HYPOTÉZY (5 min.)

Zápis prvotní interpretace grafu do textového pole.

Žáci si mohou všimnout zejména vývoje křivky. Prostřednictvím jednoduchého popisu si mají uvědomit nejen strmý nárůst vyhledávání klíčového slova v roce 2015, ale také to, o čem graf vypovídá. Někdy mají žáci tendenci nesprávně graf interpretovat jako statistiku počtu uprchlíků.

3 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIÍ (5min.)

Prohlížení fotografií s pomocí lupy a četba popisek.

Fotografie představují výběr událostí, které mohly ovlivnit zájem o téma migrace mezi lety 2011 a 2021.

Popisky doplňují základní kontext událostí a jejich časové rozmezí. Další události, se kterými je možné pracovat v hodině či v reflexi, jsou mezi dalšími náměty níže.

Tzv. arabské jaro a válka v Sýrii představují možné příčiny migrace z Afriky a Blízkého východu do Evropy.

Obě události ovšem začaly výrazně dříve, než vznikla tzv. evropská migrační krize, kterou ve výběru událostí zastupuje hlasování o přerozdělování uprchlíků a stavba hraničních plotů. Vyhledávání na internetu tak spíše odráží aktuální politickou situaci v Česku a ve světě, než dění v místech, odkud lidé odcházejí. Grafy tudíž nezachycují perspektivu samotných migrantů, pro které byla zkušenost života ve válce či autoritářském režimu dlouhodobá a pro něž samotná cesta byla až důsledkem této zkušenosti.

4 DOPLNĚNÍ NOVÝCH INFORMACÍ (5 min.)

Zápis důležitých informací z předchozího kroku do textového pole.

Žáci mohou čerpat zejména z popisek k fotografiím. Mohou si všimnout chronologie událostí, příčinných vztahů mezi nimi. Je možné, že žáci budou zdůrazňovat různé perspektivy, např. obyvatel zmíněných zemí, politiků, médií.

5 PŘÍŘAZOVÁNÍ ŠTÍTKŮ (5 min.)

Přiřazování událostí k předznačeným bodům na časové ose.

V tomto kroku dochází k propojení statistiky vyhledávání, časové osy a událostí. Data událostí jsou vždy obsažena v popiskách fotografií, pro žáky by tedy úkol neměl představovat větší problém.

Správné přiřazení v chronologickém pořádku je: arabské jaro, začátek války v Sýrii, jednání EU o přijímání migrantů, stavba plotu v Maďarsku.

6 INTERPRETACE GRAFŮ (5 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy grafu a dalších pramenů odpovídají do textových polí na otázky: ? S jakými událostmi se pojilo vyhledávání slova „uprchlíci“ na internetu? ? Co dalšího mohlo mít vliv na zájem obyvatel Česka o téma migrace?

První otázka se zaměřuje na vysvětlení souvislosti mezi skutečnými událostmi a zájmem lidí na internetu. Žáci by měli identifikovat, že větší zájem budila až opatření či jejich návrhy ze strany EU či jednotlivých států. Naopak se mohou žáci pozastavit nad tím, že vypuknutí války nebo samotné revoluce otázku uprchlictví neasociovaly.

Druhá otázka rozšiřuje předchozí a umožňuje žákům zapojit své vlastní informace a představy o migrační krizi a fungování médií. Můžeme žákům připomenout, že cvičení neobsahuje všechny možné příčiny a že je mohou doplnit. Žáci tak mohou jmenovat buď konkrétní události nebo odpovídat na obecné rovině (výroky politiků, způsob prezentace tématu v médiích apod.).

Další možnosti zapojení do výuky:

- Návaznou práci můžeme orientovat směrem k mediálnímu rozměru. Žáci mohou diskutovat, zda vyhledávač zobrazil uživatelům stejné nebo odlišné výsledky v souvislosti s hledaným výrazem. To lze při použití anonymního režimu také vyzkoušet. Také lze vyhledávat další výrazy na Google Trends a porovnat je s údaji ve cvičení: ke slovu uprchlík tak lze doplnit slovo „migrant“ nebo anglické „refugee“. Taktéž lze pracovat s geograficky omezeným vyhledáváním. Lze například vyhledat země s nejčastějším vyhledáváním klíčového slova „migrace“ apod.
- Také je možné prohloubit kontext o další materiály. Spolehlivé informace obsahuje portál Člověka v tísni [Migrace v souvislostech](#), několik publikací je také věnováno [obrazu migrace v médiích](#). Válce v Sýrii se obsáhle věnuje [Atlas současného světa](#) (dříve Encyklopedie migrace). Z mezinárodních organizací se tématu věnuje [Mezinárodní organizace pro migraci](#). Obrazu migrace v médiích se věnoval také výzkum [Evropská migrační krize z pohledu českých novinářů](#).
- Pro český kontext jsou důležité zejména volby v roce 2017, vznik antiimigračních politických hnutí a ve cvičení zmíněný postoj k politice EU. V roce 2016 proběhly volby do zastupitelstev krajů v ČR a v roce 2017 volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, při nichž se téma migrace tematizovalo.
- Válce v Sýrii se věnuje také cvičení [Co připomíná pomník?](#)